

Úvodní stránka>Soudní řízení>Trestní věci>Justiční spolupráce>Evropský vyšetřovací příkaz, vzájemná právní pomoc a společné vyšetřovací týmy

Evropský vyšetřovací příkaz, vzájemná právní pomoc a společné vyšetřovací týmy

Tento oddíl podává přehled o právních předpisech EU týkajících se shromažďování důkazních prostředků, poskytování vzájemné právní pomoci a zřizování společných vyšetřovacích týmů v přeshraničních věcech.

Souvislosti

Odstranění hraničních kontrol v rámci Unie výrazně usnadnilo volný pohyb občanů EU, zároveň ale ulehčilo zločincům páchatí trestné činnosti v zahraničí.

Proto je nezbytné, aby členské státy EU při shromažďování důkazů v trestních věcech účinně spolupracovaly.

Shromažďování důkazů v trestních věcech

Evropský vyšetřovací příkaz

Evropský vyšetřovací příkaz je rozhodnutí justičního orgánu vydané či potvrzené justičním orgánem jednoho členského státu EU za účelem provedení vyšetřovacích úkonů v jiném členském státě EU s cílem shromáždit důkazy v trestních věcech.

Směrnice o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech byla přijata dne 3. dubna 2014. Členské státy EU měly tuto směrnici provést ve svých vnitrostátních právních systémech do 22. května 2017. Dánsko a Irsko nejsou tímto nástrojem vázány.

Evropský vyšetřovací příkaz je založen na vzájemném uznávání, což znamená, že vykonávající orgán je povinen uznat žádost jiné země a zajistit její výkon. Příkaz je třeba vykonat stejným způsobem a za stejných podmínek, jako by daný vyšetřovací úkon byl nařízen orgánem vykonávajícího státu. Evropský vyšetřovací příkaz lze též vydat za účelem získání již existujících důkazů.

Směrnice vytváří jednotný ucelený rámec pro získávání důkazních prostředků. Vyšetřovací úkony mohou zahrnovat například výslech svědků, telefonické odposlechy, skryté vyšetřování a informace o bankovních operacích.

Vydávající orgány mohou evropský vyšetřovací příkaz využít pouze v případech, je-li daný vyšetřovací úkon:

nezbytný,

přiměřený a

použitelný v obdobných vnitrostátních případech.

Evropský vyšetřovací příkaz se vydává za použití standardního formuláře a je přeložen do úředního jazyka vykonávajícího členského státu EU nebo do jiného jazyka určeného vykonávajícím státem.

Podle nové směrnice musí vykonávající členský stát provést vyšetřovací úkon se stejnou rychlostí a prioritou jako v obdobném vnitrostátním případě.

Směrnice stanoví lhůty (nejvýše **30 dnů** pro přijetí rozhodnutí o uznání a výkonu žádosti a **90 dnů** pro provedení požadovaného úkonu v návaznosti na přijetí uvedeného rozhodnutí).

Členské státy EU mohou žádost na základě určitých důvodů odmítnout. Níže uvedené obecné důvody pro odmítnutí se vztahují na všechny úkony:

imunita nebo výsada nebo pravidla omezující trestněprávní odpovědnost týkající se svobody tisku;

poškození základních zájmů v oblasti národní bezpečnosti;

jiné než trestní řízení;

zásada *ne bis in idem*;

extraterritorialita (spáchání činu mimo území příslušného státu) spojená s oboustrannou trestností;

neslučitelnost se závazky v oblasti základních práv.

Některé úkony lze odmítnout na základě dalších důvodů:

neexistence oboustranné trestnosti (kromě vymezených závažných trestných činů);

nemožnost provést úkon (vyšetřovací úkon neexistuje nebo není v obdobných vnitrostátních případech dostupný a není k dispozici žádná alternativa).

Elektronické důkazy

Získávání elektronických důkazů (jako jsou například informace o majiteli e-mailové adresy nebo časové údaje a obsah zpráv zasílaných prostřednictvím služby Facebook Messenger) pro účely trestního vyšetřování probíhá často na přeshraniční úrovni, jelikož tyto údaje mohou být uloženy nebo se poskytovatel služeb může nacházet v jiném členském státě EU či jinde ve světě.

Tradiční nástroje justiční spolupráce se v takových situacích považují za příliš pomalé. Evropská komise navrhla dne 17. dubna 2018 nová pravidla ve formě **nařízení** a **směrnice** s cílem umožnit donucovacím a justičním orgánům snadnější a rychlejší získání elektronických důkazů, jež potřebují k vyšetřování a následnému stíhání zločinců a teroristů.

Vzájemná právní pomoc

Právní rámec pro takovou pomoc stanoví **Úmluva o vzájemné pomoci v trestních věcech** mezi členskými státy Evropské unie ze dne 29. května 2000 a její **protokol** ze dne 16. října 2001.

Primárním cílem úmluvy je zlepšení justiční spolupráce prostřednictvím rozvoje a modernizace stávajících ustanovení týkajících se vzájemné pomoci. Tato úmluva doplňuje následující akty a usnadňuje jejich uplatňování v zemích EU:

Evropskou úmluvu o vzájemné pomoci ve věcech trestních přijatou Radou Evropy dne 20. dubna 1959 a její dodatkový protokol ze dne 17. března 1978 a a ustanovení **úmluvy ze dne 19. června 1990 k provedení Schengenské dohody** týkající se vzájemné pomoci v trestních věcech.

Podle úmluvy se dožadující orgán může obrátit na vydávající orgán přímo.

S výjimkou případů, kdy se vykonávající orgán dovolává důvodů pro odmítnutí, se žádost vyřídí co nejdříve a pokud možno ve lhůtě stanovené dožadujícím orgánem.

Až do 22. května 2017 byla úmluva hlavním nástrojem pro získávání důkazů v EU. Od uvedeného data nahradila příslušná ustanovení úmluvy a protokolu směrnice o evropském vyšetřovacím příkazu použitelná v členských státech EU, které jsou jí vázány. Úmluva a protokol však mají stále zvláštní význam jak pro uvedené země, jelikož některá ustanovení (např. o společných vyšetřovacích týmech) nebyla směrnicí nahrazena, tak pro členské státy EU, které nejsou směrnicí vázány. Informace o ratifikaci úmluvy a protokolu jsou k dispozici [zde](#) a [zde](#).

Společné vyšetřovací týmy

Společný vyšetřovací tým sestává ze soudců, státních zástupců a donucovacích orgánů několika členských států a zřizuje se na základě písemné dohody pro určitý účel a na určitou dobu s cílem vést trestní vyšetřování v jednom nebo více členských státech. V právním rámci EU je možnost zřídit společné vyšetřovací týmy mezi členskými státy stanovena v článku 13 **úmluvy o vzájemné pomoci v trestních věcech mezi členskými státy Evropské unie** a v **rámčovém rozhodnutí Rady 2002/465/SVV o společných vyšetřovacích týmech**.

Další informace**[Společné vyšetřovací týmy](#)**

Poslední aktualizace: 25/11/2019

Tyto stránky spravuje Evropská komise. Informace na této stránce nemusí nezbytně vyjadřovat oficiální stanovisko Evropské komise. Komise neodpovídá ani neručí za informace nebo údaje, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Pokud jde o předpisy v oblasti autorských práv pro webové stránky EU, viz právní upozornění.